

KSIĘGA WIZUALIZACJI

Symbol oznakowania tras rowerowych
zrealizowanych w ramach
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego

Wykonawca:
VIA VISTULA

Zamawiający:
Miasto Stołeczne Warszawa

STANDARDY PROJEKTOWE I WYKONAWCZE DLA SYSTEMU ROWEROWEGO WARSZAWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (WOF)

kwiecień 2016, Kraków

**Symbol oznakowania tras rowerowych
zrealizowanych w ramach
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego**

**Księga wizualizacji stanowi załącznik do:
STANDARDÓW PROJEKTOWYCH I WYKONAWCZYCH
DLA SYSTEMU ROWEROWEGO WARSZAWSKIEGO
OBSZARU FUNKCJONALNEGO (WOF)**

WYKONAWCA

Zespół: VIA VISTULA FRANEK I STRUSKA SP. J.

mgr inż. Konrad Chwastek

mgr inż. Aneta Krzynówek-Franek

mgr inż. Paulina Struska

mgr inż. Mateusz Szpórńóg

mgr inż. Bartłomiej Wiertel

mgr inż. Adam Wiśniowski

Opracowanie graficzne: mgr Marta Pilarska

ZAMAWIAJĄCY:

Miasto Stołeczne Warszawa

DATA:

KRAKÓW, kwiecień 2015

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

SPIS TREŚCI:

	WSTĘP	4
1.	SYMBOL OZNAKOWANIA TRAS ROWEROWYCH ZREALIZOWANYCH W RAMACH ZIT WOF	5
1.1.	Konstrukcja	6
1.2.	Pole ochronne	7
1.3.	Podstawowe kolory tła	8
1.4.	Wersje kolorystyczne tła	9
1.5.	Wersje monochromatyczne symbolu	11
1.6.	Kolorystyka	13
1.7.	Typografia	14
2.	PREZENTACJA SYMBOLU OZNAKOWANIA TRAS ROWEROWYCH ZREALIZOWANYCH W RAMACH ZIT WOF NA NOŚNIKACH	15
2.1.	Nośnik nr 1 - samoobsługowa stacja napraw rowerów	16
2.2.	Nośnik nr 2a - znaki drogowe	18
2.3.	Nośnik nr 2b - znaki drogowe	20
2.4.	Nośnik nr 3 - znaki malowane na trasach rowerowych	22
2.5.	Nośnik nr 4 - tablica informacyjna o dofinansowaniu UE	26

Jednym z najistotniejszych założeń określonych w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020+ jest prowadzenie działań służących poprawie warunków i jakości życia mieszkańców, poprzez m.in. zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń. Ważnym elementem realizacji tego założenia, który przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości transportu wysokoemisyjnego w aglomeracji, jest budowa systemu tras rowerowych o charakterze komunikacyjnym, stanowiących alternatywę dla mieszkańców codziennie dojeżdżających do pracy samochodem.

Z dokumentu *Opracowanie możliwości rozwoju tras rowerowych o charakterze komunikacyjnym dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2023*¹ wynika, że samorzady motywowane wsparciem finansowym w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zaplanowały budowę/przebudowę tras rowerowych, która stworzy sieć o łącznej długości niemal 2 000 kilometrów. **Ze względu na dużą skalę przedsięwzięcia rekomendowane jest wdrożenie systemu jednolitego oznakowania wszystkich tras rowerowych, które będą budowane w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.** Wspólne oznakowanie realizowanych projektów ułatwi zaplanowanie i przeprowadzenie zunifikowanych akcji informacyjno – promocyjnych związanych z zachęcaniem mieszkańców metropolii do korzystania z rowerów podczas dojazdów do pracy. Spójne oznakowanie tras rowerowych będzie jednym z narzędzi mających na celu zbudowanie wśród mieszkańców świadomości odnośnie współpracy między m.st. Warszawą a podwarszawskimi gminami mającej na celu realizację wspólnych projektów dla rozwoju całej aglomeracji.

---

¹ Dokument *Opracowanie możliwości rozwoju tras rowerowych o charakterze komunikacyjnym dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2023* jest dostępny na www.omw.um.warszawa.pl (opcja dla zalogowanych użytkowników).

1. SYMBOL OZNAKOWANIA TRAS ROWEROWYCH ZREALIZOWANYCH W RAMACH ZIT WOF

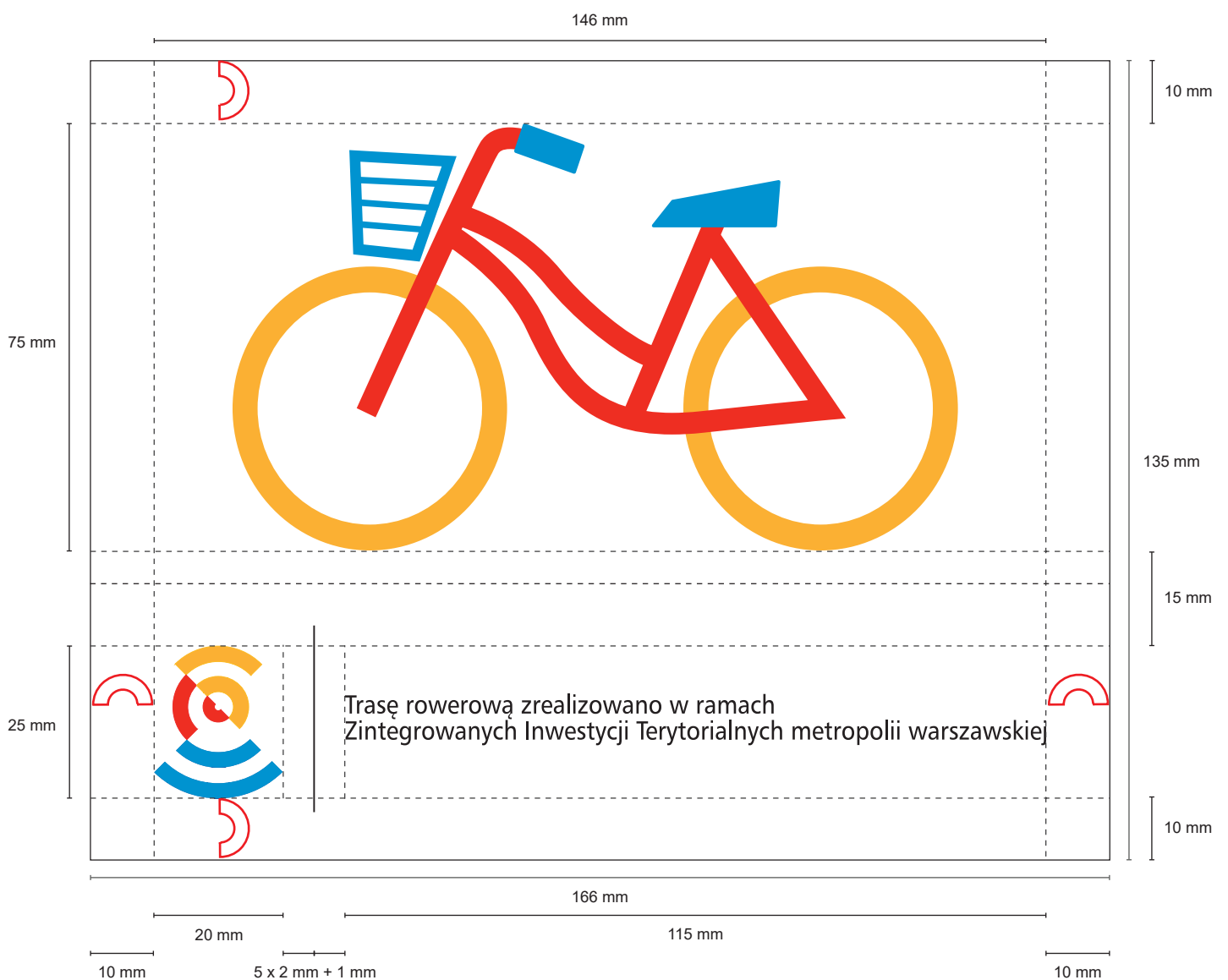
Symbol oznakowania składa się z: piktogramu roweru, sygnetu znaku symbolizującego partnerstwo ZIT WOF wraz z kreską oddzielającą napis - *Trasę rowerową zrealizowano w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych metropolii warszawskiej*. Logotyp wykorzystuje font Humanist 777PL Cn Regular. Rozmiar czcionki wynosi 11 pt, interlinia - 12 pt. Całość symbolu oznakowania utrzymana jest w kolorystyce znaku promocyjnego Warszawy. Dopuszcza się wykorzystanie samego znaku roweru na poszczególnych nośnikach.

Trasę rowerową zrealizowano w ramach
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych metropolii warszawskiej

1.1. Konstrukcja

Szczegółowy opis budowy symbolu oznakowania jest opracowany na podstawie zasad obowiązujących w księdze identyfikacji wizualnej znaku symbolizującego partnerstwo ZIT WOF. Dodatkowe elementy symbolu zostały stworzone analogicznie. Dopuszcza się możliwość używania w określonych przypadkach znaku samego roweru - np. w materiałach informacyjnych, które będą promowały trasy rowerowe.

1.2. Pole ochronne

Symbol oznakowania jest otoczony polem ochronnym w formie prostokąta. Zadaniem pola ochronnego jest zapewnienie poprawności kompozycji z udziałem znaku. Pole ochronne jest określone przez moduł równy wewnętrznemu żółtemu łukowi z sygnetu znaku symbolizującego partnerstwo ZIT WOF. Jest to obszar niezadrukowanej przestrzeni wokół znaku zwiększający się proporcjonalnie wraz ze znakiem. Wyznacza on granicę pola, w którym nie mogą pojawić się żadne inne formy graficzne. Pole ochronne wyznacza również minimalną odległość znaku od krawędzi nośnika. Stosowanie się do reguł pola ochronnego gwarantuje prawidłowy odbiór wizualny znaku.

1.3. Podstawowe kolory tła

Symbol oznakowania w pełnokolorowej wersji może występować tylko na białym lub czarnym tle.

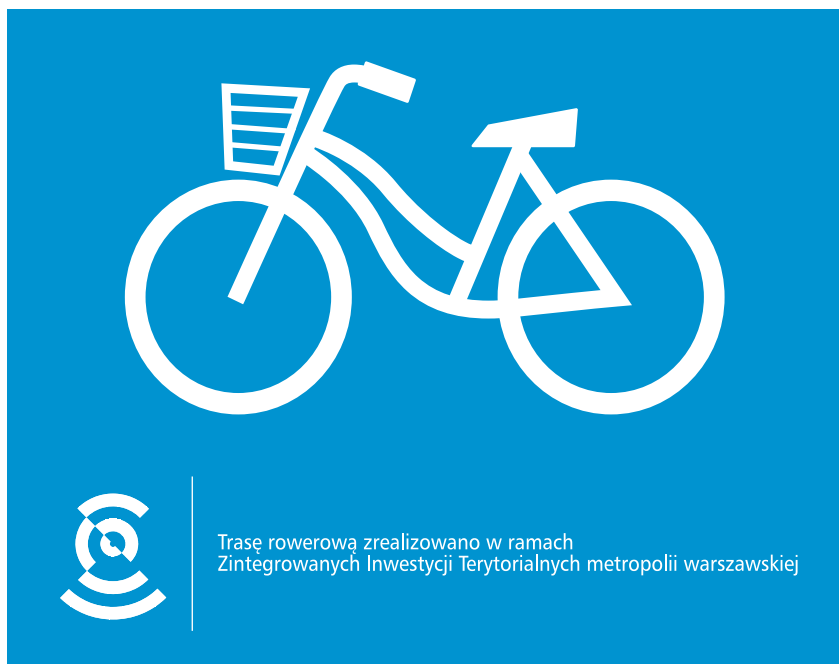

1.4. Wersje kolorystyczne tła

Tło symbolu oznakowania może występować w wersji monochromatycznej w 2 kolorach zdefiniowanych dla wersji podstawowej jako wariant inwersyjny. Celowo pominięto w założeniach kolor czerwony i żółty ze względu na możliwość pomyłki w poprawnej interpretacji znaku.

1.5. Wersje monochromatyczne symbolu

Symbol oznakowania może występować również w 2 wersjach monochromatycznych kolorów podstawowych. Celowo pominięto w założeniach kolor czerwony i żółty ze względu na możliwość pomyłki w poprawnej interpretacji znaku. Należy pamiętać o niezmiennym polu ochronnym znaku.

1.6. Kolorystyka

Kolory wykorzystane do stworzenia symbolu oznakowania są inspirowane znakiem symbolizującym partnerstwo ZIT WOF, a zarazem kolorystyką charakteryzującą identyfikację wizualną miasta Warszawy. Ma to na celu stworzenie spójnych komunikatów wizualnych. Powołując się na znak symbolizujący partnerstwo ZIT WOF można wyróżnić: kolory wzorcowe określone w systemie PANTONE oraz systemach uzupełniających, przestrzeń barw CMYK, która jest typowym zapisem koloru plików przeznaczonych do druku czy też przestrzeń barw RGB i HTML wykorzystywana dla mediów elektronicznych (internet, TV, multimedia). Ponadto system oznaczenia barw RAL, który jest systemem kodowania koloru wykorzystywanym m.in. w architekturze, a także ORACAL, ASLAN i 3M - systemy określania kolorów folii samoprzylepnych.

Pantone	485 C&U
CMYK	0 95 100 0
RGB	204 51 51
HTML	#CC3333
RAL	3020
REPSOL GLASS	1670
Folia ASLAN	11921
Folia ORACAL	032
3M (seria 100)	100-368
Farby ceramiczne Heraeus H64	60% H 64776, 40% H 64776

Pantone	137 C / 116 U
CMYK	0 35 90 0
RGB	255 153 00
HTML	#FF9900
RAL	1003
REPSOL GLASS	3610
Folia ASLAN	11913
Folia ORACAL	020
3M (seria 100)	100-25
Farby ceramiczne Heraeus H64	H 64335, H 64333

Pantone	Process Blue C&U
CMYK	100 10 0 10
RGB	0 153 204
HTML	#0099CC
RAL	5012
REPSOL GLASS	2600
Folia ASLAN	11942
Folia ORACAL	052
3M (seria 100)	100-57
Farby ceramiczne Heraeus H64	H 64115, H 64418

Pantone	Process Black C&U
CMYK	0 0 0 100
RGB	0 0 0
HTML	#000000
RAL	9017
REPSOL GLASS	6200
Folia ASLAN	11995
Folia ORACAL	070
3M (seria 100)	100-12
Farby ceramiczne Heraeus H64	H 64888

1.7. Typografia

Fontem zastosowanym w stworzonym symbolu oznakowania tras rowerowych zrealizowanych w ramach ZIT WOF jest krój Humanist 777PL Cn Regular. Natomiast fontem wykorzystanym w tekście opisującym szczegóły księgi wizualizacji jest zamiennik systemowy – krój Arial CE w różnych odmianach. Krój Arial CE może być stosowany w dodatkowych materiałach tworzonych w kontekście działań informacyjno-promocyjnych w internecie, w prezentacjach multimedialnych oraz w okolicy oznakowania tras rowerowych, a także w korespondencji wykorzystującej edytory tekstu. Typografia ta jest zgodna z sygnetem znaku symbolizującego partnerstwo ZIT WOF.

Krój podstawowy:

AĄBCĆDEEĘFGHIJKLŁMNŃOÓPRSŚTUVWXYZŹŻ
aąbcćdeęfghijklłmnñoóprsstuvwxyzźź
1234567890!?( ).,;:"%&@{}[]

Humanist 777PL Cn Regular / 777CnEU Normal
Tekst symbolu oznakowania

Zamiennik systemowy:

AĄBCĆDEEĘFGHIJKLMNŃOÓPRSŚTUVWXYZŹŻ
aąbcćdeęfghijklłmnñoóprsstuvwxyzźź
1234567890!?( ).,;:"%&@{}[]

Arial CE Regular
Tekst podstawowy w opracowaniu

AĄBCĆDEEĘFGHIJKLMNŃOÓPRSŚTUVWXYZŹŻ
aąbcćdeęfghijklłmnñoóprsstuvwxyzźź
1234567890!?( ).,;:"%&@{}[]

Arial CE Bold
Tytuł, podtytuł, wyróżniki

AĄBCĆDEEĘFGHIJKLMNŃOÓPRSŚTUVWXYZŹŻ
aąbcćdeęfghijklłmnñoóprsstuvwxyzźź
1234567890!?( ).,;:"%&@{}[]

Arial CE Italic
Nazwy publikacji

2. PREZENTACJA SYMBOLU OZNAKOWANIA TRAS ROWEROWYCH ZREALIZOWANYCH W RAMACH ZIT WOF NA NOŚNIKACH

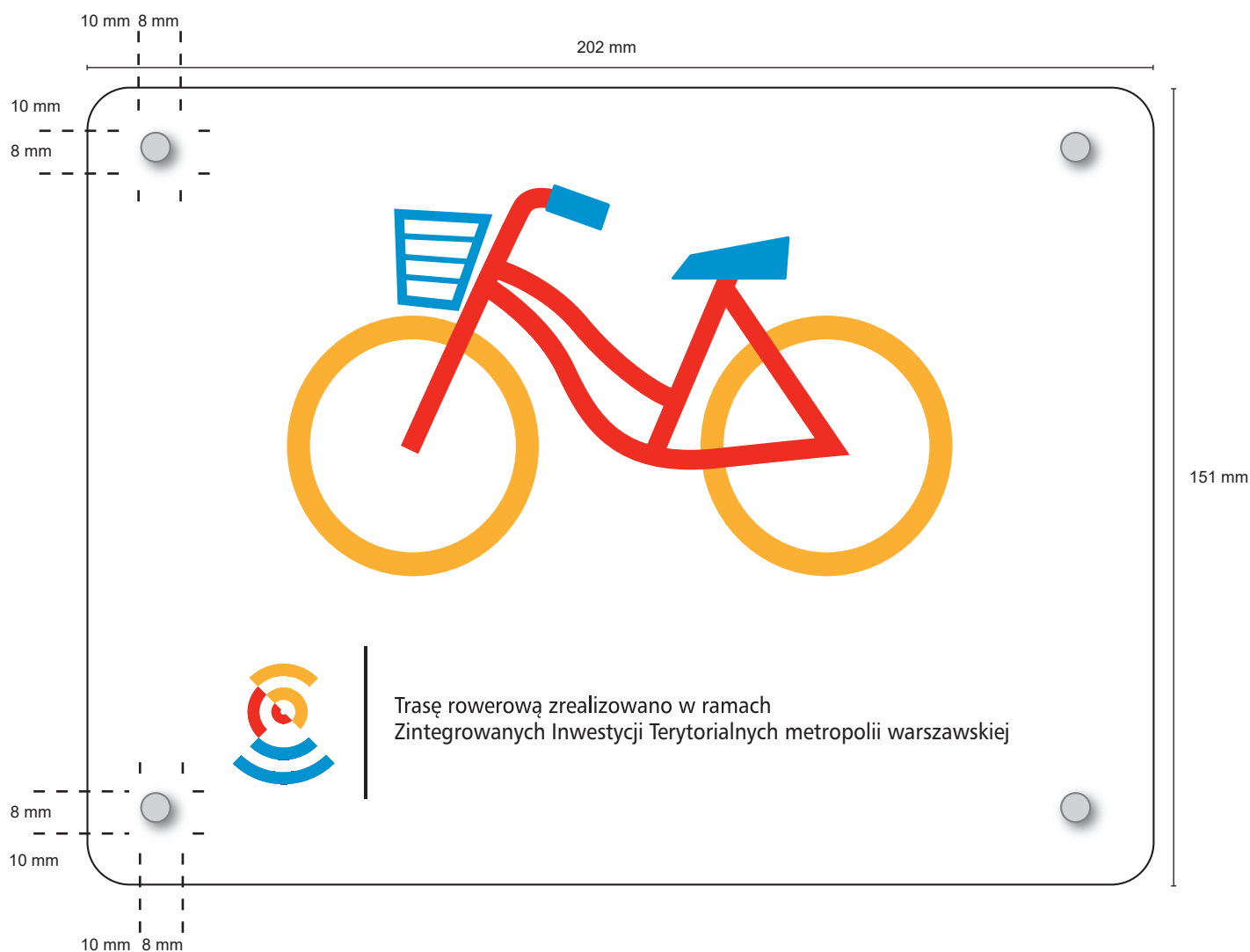
Symbol oznakowania na nośnikach proponuje zamieszczać się na tabliczkach koloru białego. Konstrukcja symbolu oznakowania powinna zapewnić łatwość obsługi, utrudniać dostęp osobom niepowołanym oraz umożliwić połącznie rozłączalne przez odpowiedni interfejs. Tabliczki powinny być: sprawne w temperaturach od -40 do +40 °C, mieć odporność na penetrację wody i pyłów o stopniu IP54. Materiały użyte do ich wytworzenia powinny zapewnić osiągnięcie zamierzonych efektów pod względem przeznaczenia, odporności na skręcanie i parcie wiatru. Obudowa oznakowania powinna zapobiegać powstawaniu odbić światła mogących powodować oślepienie uczestników ruchu. Żywotność tablicy powinna wynosić co najmniej 10 lat, w którym dopuszczalny spadek sprawności znaku w ciągu okresu żywotności nie może być większy niż 25%. W okresie żywotności obudowa i konstrukcja tablicy nie może nosić śladów korozji ani przedwczesnego zużycia. Okres minimalnej żywotności nie dotyczy materiałów podlegających normalnie szybszemu zużyciu. Dopuszczalne są inne materiały niż blacha (stalowa ocynkowana, aluminium) takie jak: szkło, tworzywa sztuczne typu pleksiglas, naklejki czy drewno. Jednak ważne jest, aby spełniały one podstawowe zasady bezpieczeństwa. Szczegóły dotyczące uwarunkowań technicznych powinny być spójne z *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach* (uwzględniając późniejsze zmiany), Dz.U. 2003 nr 220 poz. 2181.

Tabliczki z symbolem oznakowania tras rowerowych będą umieszczane na różnych rodzajach nośników. Każdy z nich będzie wymagał nieco innego rodzaju mocowania. Poniżej prezentacja tabliczki przygotowanej z założeniem mocowania śrubą o średnicy 8 mm, promieniu krawędzi tablicy 8 mm, o wymiarach 202 x 151 mm. Jednak dopuszczalne są inne sposoby rozwiązań montażowych, o których mowa w dalszej części opracowania.

2.1. Nośnik nr 1 - samoobsługowa stacja napraw rowerów

Tabliczka wraz z symbolem oznakowania została przygotowana z założeniem mocowania śrubą o średnicy 8 mm (średnica rdzenia śruby) oraz promieniu krawędzi tablicy 8 mm, o wymiarach 202 x 151 mm. W przypadku umieszczenia tabliczki na samoobsługowej stacji napraw rowerów proponuje się wykorzystanie 4 sztuk śrub. Dopuszcza się również odmienny sposób montażu, a mianowicie umieszczenie symbolu oznakowania w formie naklejki na płaską powierzchnię.

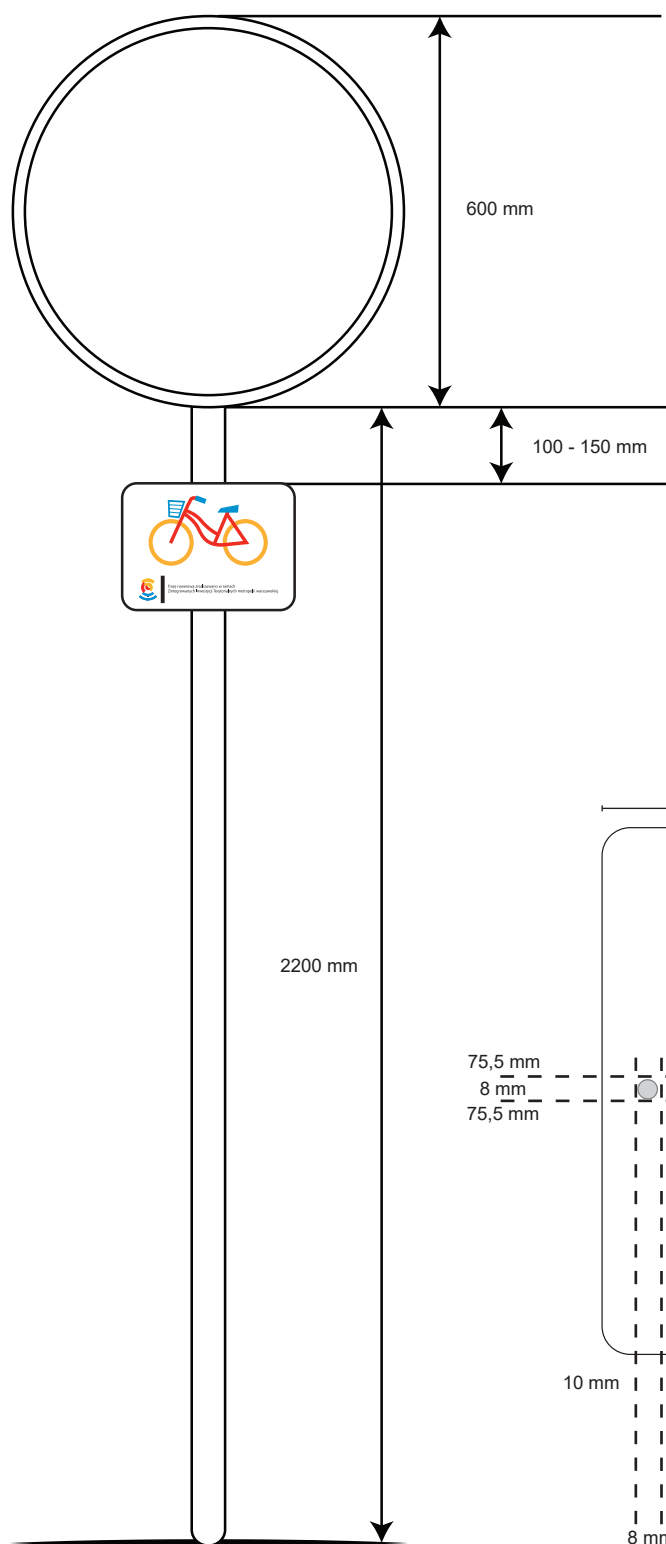

2.1. Nośnik nr 1 - samoobsługowa stacja napraw rowerów

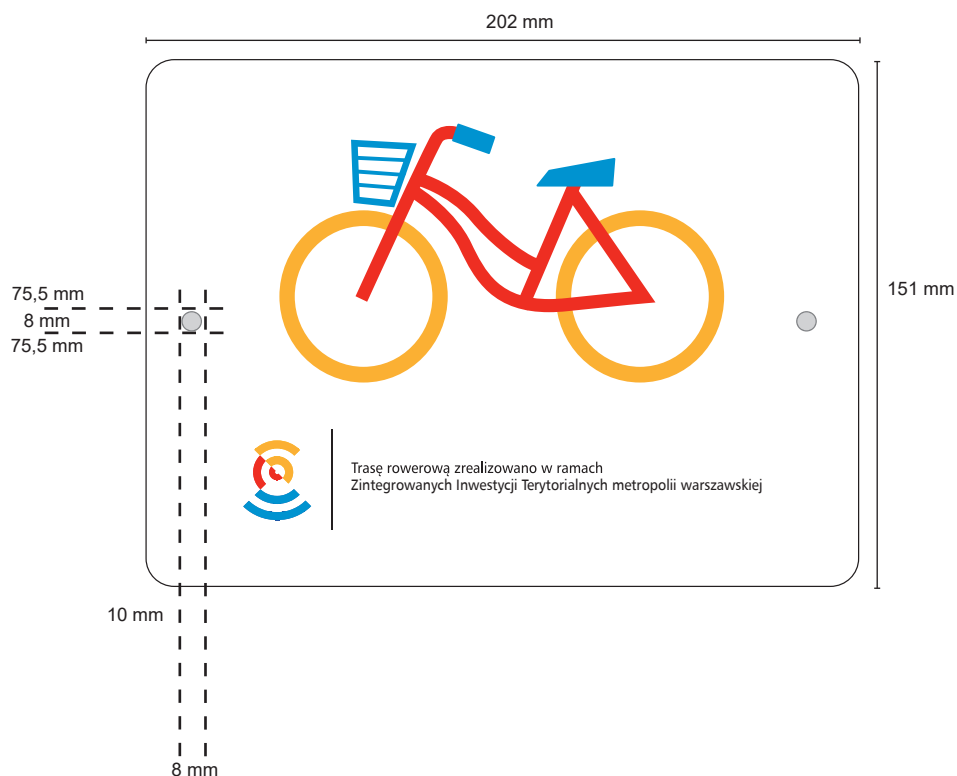
Symbol oznakowania zaprezentowany na samoobsługowej stacji napraw rowerów. W zależności od wielkości stacji, wymiary powinny zmieniać się proporcjonalnie. W zaprezentowanych przykładach widać zarówno tabliczkę ze wspomnianym mocowaniem za pomocą śruby na białym, jak i oryginalnym materiale nośnika. Przykłady przedstawiają również prezentację naklejek z białym i z bezbarwnym tłem.

2.2. Nośnik nr 2a - znaki drogowe

Symbol oznakowania zaprezentowany na znakach drogowych o standardowych wymiarach. Proponuje się, aby tabliczka została umieszczona na wysokości 100 - 150 mm poniżej znaku drogowego. Tabliczka wraz z symbolem oznakowania została przygotowana z założeniem mocowania śrubą o średnicy 8 mm (średnica rdzenia śruby) oraz promieniu krawędzi tablicy 8 mm, o wymiarach 202 x 151 mm z wykorzystaniem 2 sztuk śrub. Dopuszcza się również mocowanie identyczne do znaków drogowych m.in. za pomocą dogrzewanych uchwytów czy uchwytów krawędziowych przytwierdzonych na stałe do sztycy bez konieczności ingerencji w powierzchnię tablicy.

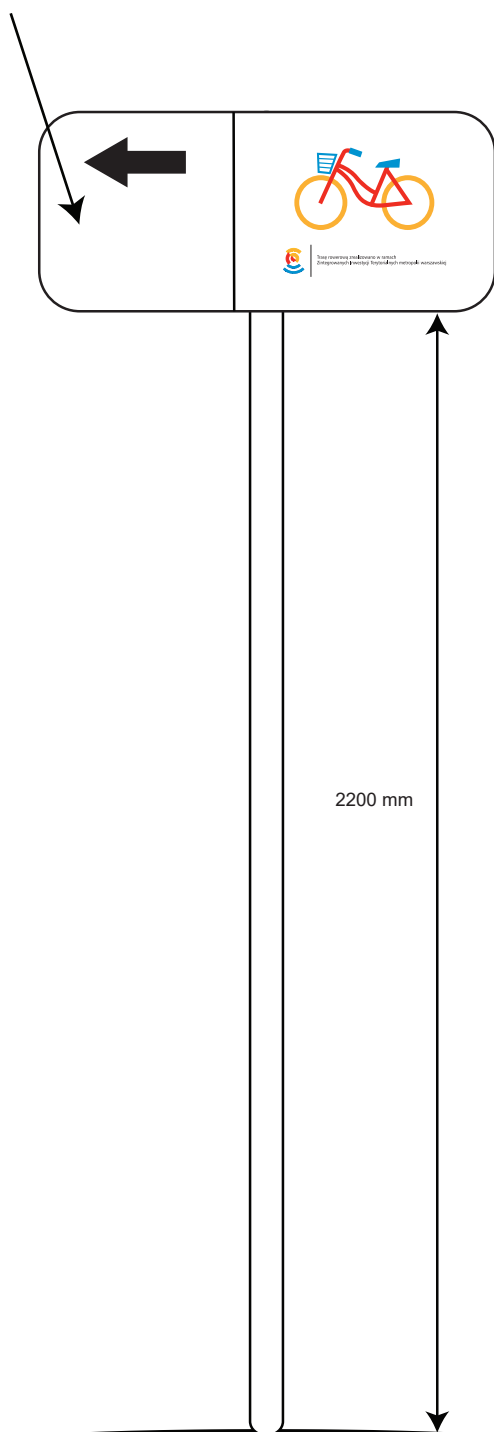

2.2. Nośnik nr 2a - znaki drogowe

2.3. Nośnik nr 2b - znaki drogowe

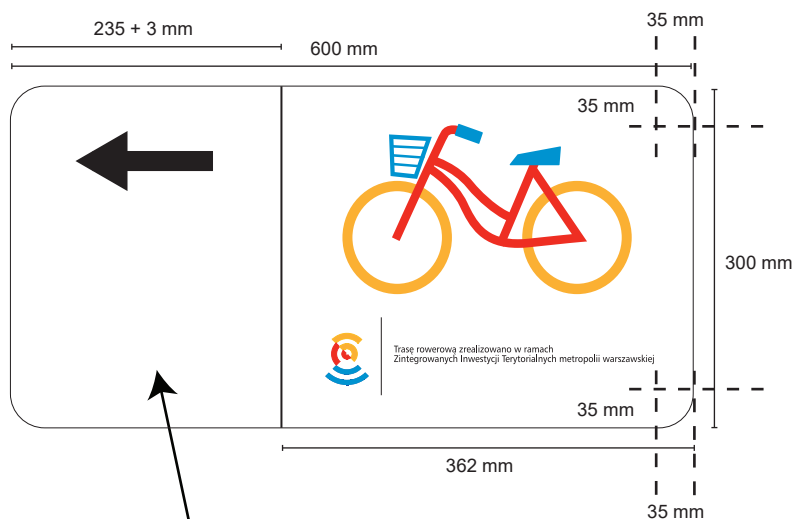
Np. informacja związana z miejscem oraz odległością znaku do docelowego punktu.

Symbol oznakowania zaprezentowany na znakach drogowych. Proponuje się, aby symbol oznakowania został umieszczony wraz z informacją dotyczącą miejsca i odległości znaku do docelowego punktu. Aby zapewnić czytelność nośnika, zaleca się powiększyć wymiary symbolu oznakowania dwukrotnie - 332 x 270 mm oraz zwiększyć promień krawędzi tablicy na 30 mm.

Tym samym rozmiar czcionki będzie wynosił 22 pt, interlinia - 24 pt. Powiększy się również ilość przestrzeni między samym symbolem oznakowania zewnętrzną częścią tablicy znaku, która ma wymiary 600 x 300 mm. Prawa strona nośnika jest niezmienna, są to treści stałe, natomiast lewa strona może zawierać dowolne treści.

Zaleca się, aby fontem wykorzystanym w tekście opisującym szczegóły po lewej stronie znaku był – krój Arial CE w wyżej wspomnianych odmianach.

Np. informacja związana z miejscem oraz odległością znaku do docelowego punktu.

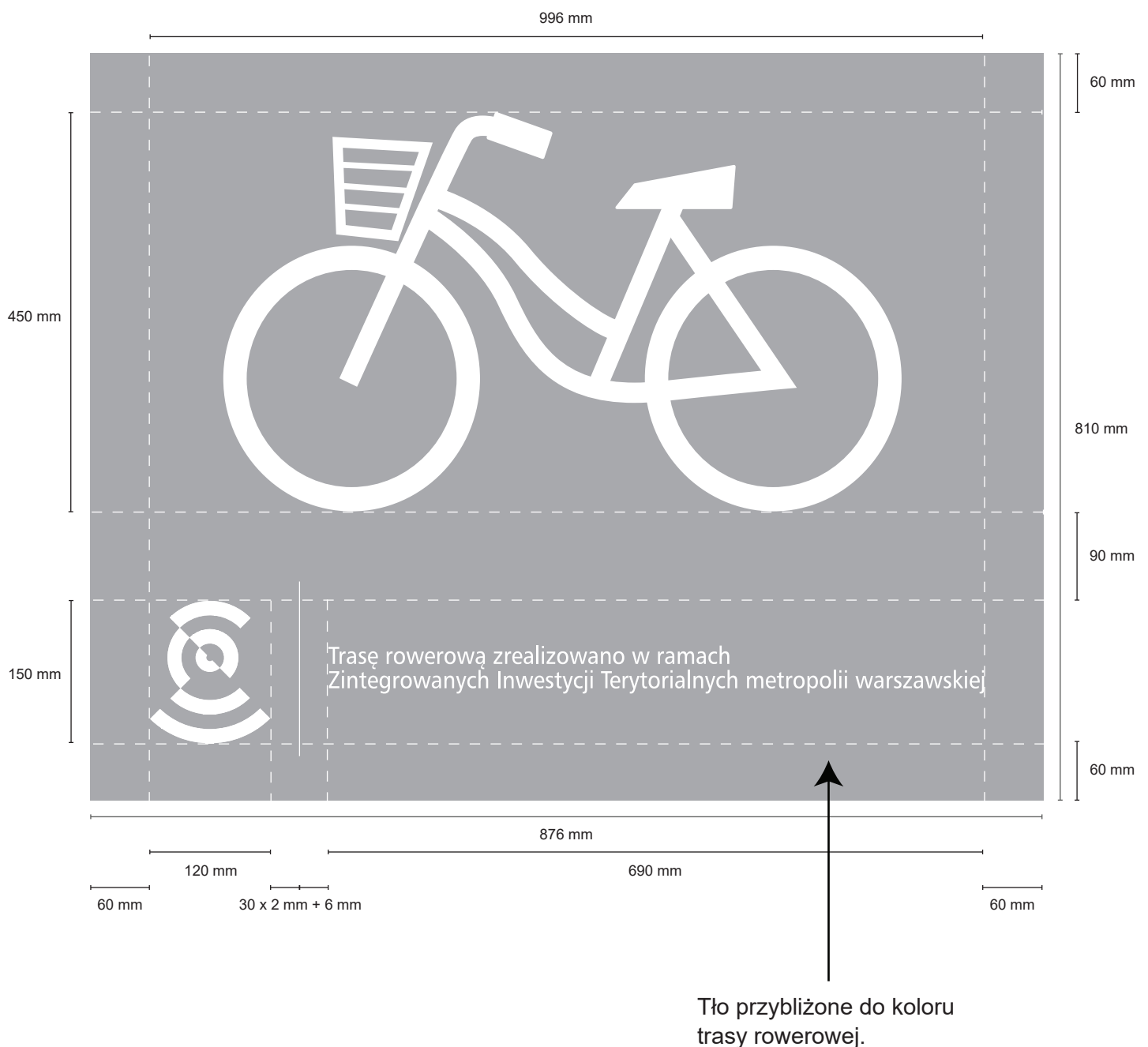
2.3. Nośnik nr 2b - znaki drogowe

Wizualizacja propozycji lewej strony tablicy nośnika.

2.4. Nośnik nr 3 - znaki malowane na trasach rowerowych

Symbol oznakowania zaprezentowany bezpośrednio na trasach rowerowych. W przypadku nośnika nr 3 zaleca się malowanie oznakowania w 3 dopuszczalnych wersjach kolorystycznych zdefiniowanych dla wersji podstawowej jako wariant inwersyjny. Wersją podstawową jest kolor biały w wersji inwersyjnej. Aby zapewnić czytelność nośnika, zaleca się powiększyć wymiary symbolu oznakowania sześciokrotnie - - 996 x 810 mm. Tym samym rozmiar czcionki wynosił będzie 66 pt, interlinia - 72 pt.

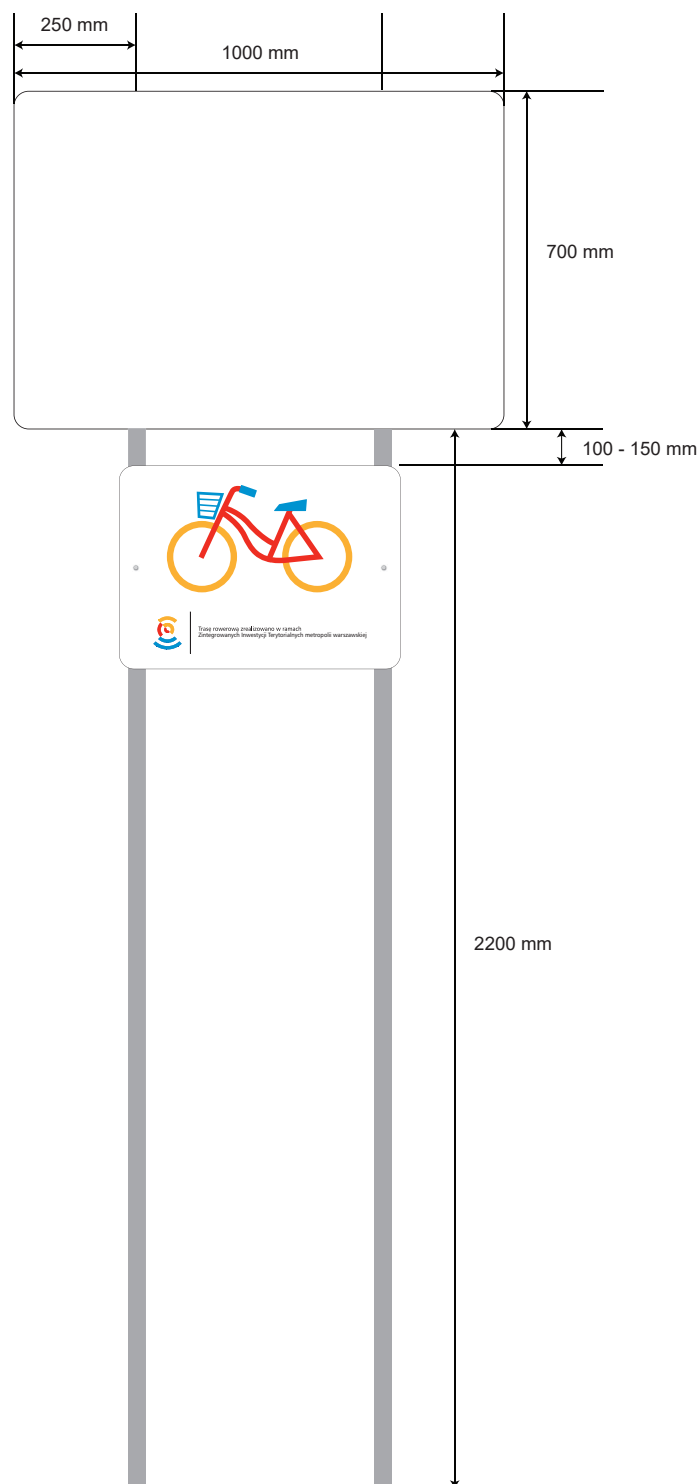
2.4. Nośnik nr 3 - znaki malowane na trasach rowerowych

2.4. Nośnik nr 3 - znaki malowane na trasach rowerowych

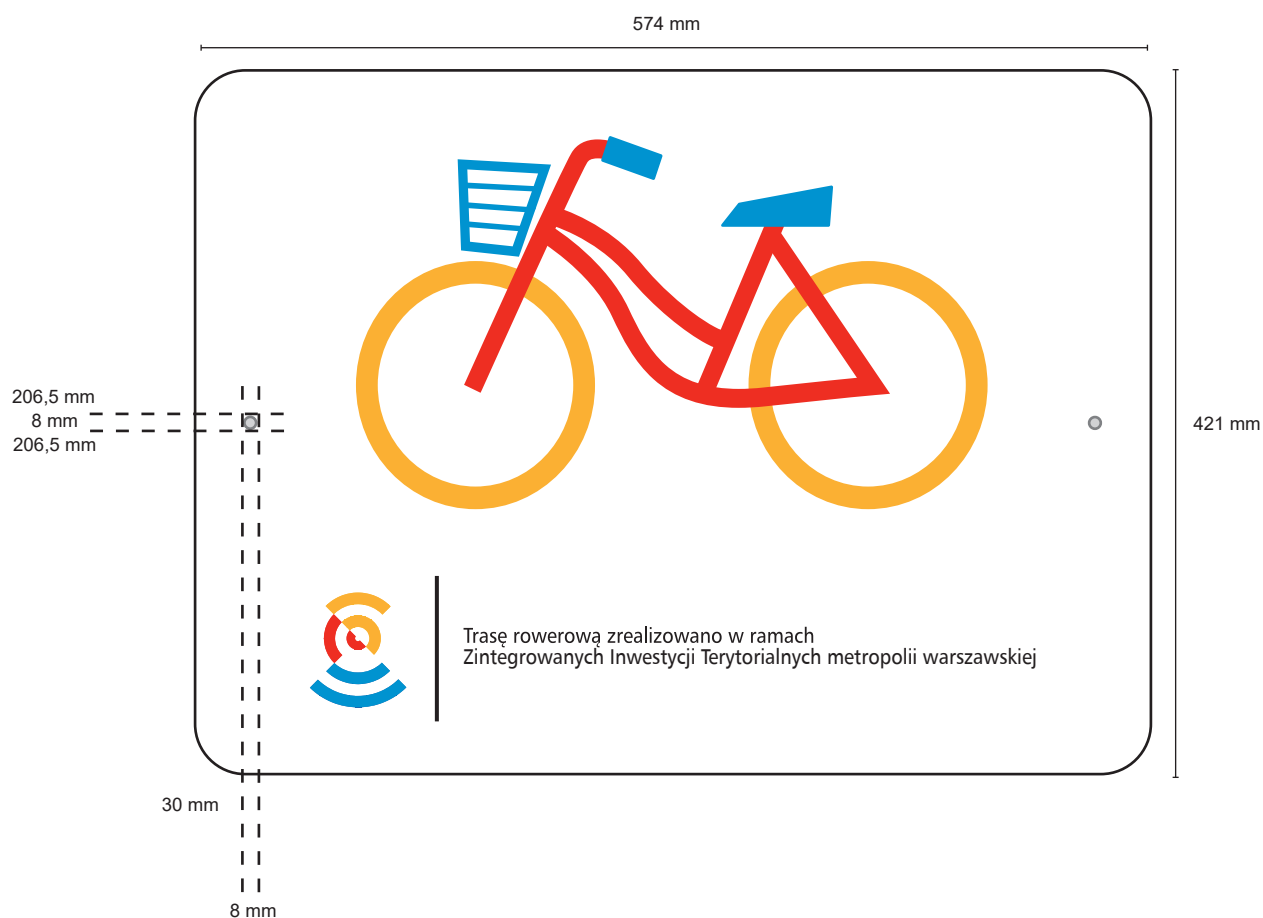
2.5. Nośnik nr 4 - tablica informacyjna o dofinansowaniu UE

Symbol oznakowania zaprezentowany na tablicach informacyjnych o dofinansowaniu UE. Proponuje się, aby tabliczka z symbolem oznakowania została umieszczona na wysokości 100 - 150 mm poniżej tablicy informacyjnej o dofinansowaniu UE. Tabliczka wraz z symbolem oznakowania została przygotowana z założeniem mocowania śrubą o średnicy 8 mm (średnica rdzenia śruby) oraz promieniu krawędzi tablicy 30 mm, o wymiarach 574 x 421 mm z wykorzystaniem 2 sztuk śrub. Dopuszcza się również mocowanie identyczne do znaków drogowych m.in. za pomocą dogrzewanych uchwytów czy uchwytów krawędziowych przytwierdzonych na stałe do sztycy bez konieczności ingerencji w powierzchnię tablicy.

2.5. Nośnik nr 4 - tablica informacyjna o dofinansowaniu UE

Aby zapewnić czytelność nośnika, rozmiary symbolu zostały powiększone trzykrotnie - 498 x 405 mm. Tym samym rozmiar czcionki będzie wynosił 33 pt, interlinia - 36 pt. Zatem powiększy się ilość przestrzeni między samym symbolem oznakowania a zewnętrzną częścią tablicy znaku. Proponuje się by tło tabliczki z symbolem oznakowania miało kolor biały.